

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΚΕΙΜΕΝΟ:

«Η προστασία του περιβάλλοντος»

Η **αλόγιστη** καταστροφή του φυσικού χώρου, μέσα στον οποίον και από τον οποίον ζούμε, έχει προχωρήσει τα τελευταία χρόνια με ρυθμό επικίνδυνο. Την ίδια στιγμή και παράλληλα μ' αυτήν, συντελείται και η καταστροφή, άμεση ή έμμεση, των μνημείων που ο πολιτισμός των αιώνων έχει κληροδοτήσει στον τόπο μας. Εταιρείες και άτομα προσπαθούν με διακηρύξεις και θεωρητικές αναλύσεις να πείσουν-ποιους;- για την ανάγκη και την υποχρέωση που έχουμε να σεβαστούμε και να προφυλάξουμε το «φυσικό περιβάλλον» και τα ιστορικά μας μνημεία. Η πρόθεση είναι αναντίρρητα ορθή και **επαινετή**, όμως φοβούμαι πως υπάρχει κίνδυνος να εξαντληθεί σε σχήματα λόγου, αν δεν αναζητηθούν οι αιτίες του κακού και δεν ανατραπούν από τη ρίζα τους.

Υποπεύομαι ότι σε πολλές περιπτώσεις οι κρίσεις ξεκινούν από και κατευθύνονται προς θεωρητικές αναζητήσεις αισθητικής μορφής. Πιστεύουν πολλοί πως εκείνο που χρειάζεται είναι η διαφώτιση των ανθρώπων για την αξία του χώρου και του περιβάλλοντος. Κάποτε στο οπλοστάσιο των διαφωτιστών βρίσκει κανείς στατιστικά στοιχεία για τις βιολογικές και άλλες συνέπειες που μπορεί να προκαλέσει η μεταβολή ή η καστροφή που συντελείται. Όλα αυτά είναι σωστά· σκοπεύουν όμως στο «τέλος», όχι την αιτία του κακού.

Νομίζω πως η αιτία βρίσκεται στη βάση της κοινωνικής μας δομής: Θέλω να πως πως η αιτία υπάρχει στην τάση του αλόγιστου και ανεξέλεγκτου ιδιωτικού πλουτισμού, που έχει θέσει μοναδικό σκοπό του την πραγμάτωση του υλικού κέρδους. Είναι πολύ εύκολη η διαπίστωση

της αλήθειας αυτής· το φυσικό τοπίο μεταμορφώνεται: α) από τις βιομηχανικές μονάδες που χρειάζονται τα φυσικά στοιχεία ως πρώτη ύλη, β) από τις βιομηχανικές μονάδες που χρειάζονται τα φυσικά στοιχεία (θάλασσα, ποταμούς κτλ.), για να απαλλαγούν με τον πιο οικονομικό τρόπο από τα **περιττά** υλικά της βιομηχανικής κατεργασίας, γ) από τις επιχειρήσεις που οικοδομούν τις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και δ) από κάθε ιδιώτη που θέλει να αποκομίσει το μέγιστο κέρδος από το χώρο που του ανήκει ως ιδιοκτησία. Εδώ μπορεί και πρέπει να προστεθεί κάτι πολύ σημαντικό· πως στις τέσσερις αυτές κατηγορίες έχουν εισχωρήσει και εισχωρούν ολοένα πιο έντονα «πρόσωπα» νομικά και φυσικά, που δεν ανήκουν στο εθνικό σύνολο της χώρας μας, γεγονός που επιτείνει την αλλοτρίωση της εθνικής περιουσίας σε πολλαπλάσιο βαθμό.

Αν αυτές οι αντικειμενικές διαπιστώσεις δεν μπορούν να αμφισβητηθούν, τότε προκύπτουν με λογική συνέπεια τα επόμενα συμπεράσματα: 1) Καμιά «αισθητική» ή άλλη αγωγή δεν μπορεί να είναι η αιτία του κακού και καμιά τέτοια αγωγή δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για τη θεραπεία του. 2) Είναι αδύνατο να επιδιώκεται η «μεγιστοποίηση» (για να χρησιμοποιήσω τον κακό αυτό οικονομικό όρο του οικονομικού κέρδους) μιας «επενδύσεως» και ταυτόχρονα να παρακωλύεται αυτή από παράγοντες που την αντιστρατεύονται. 3) Είναι αδύνατο η απεριόριστη επιδίωξη του ατομικού συμφέροντος να μην έρχεται σε σύγκρουση με το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου. 4) Είναι αδύνατο στο κράτος, που πρέπει να αποτελεί την πολιτική έκφραση του εθνικού συνόλου, να ελέγξει τις ιδιωτικές αυτές τάσεις για κέρδος, όταν θεσμικά τις κατοχυρώνει και προγραμματικά τις ενισχύει, πιστεύοντας πως έτσι θεμελιώνει και προωθεί την οικονομική ανάπτυξη του τόπου. 5) Είναι αδύνατο να ελεγχθεί και να περιοριστεί το κακό με αποσπασματικά και **περιπτώσιακά** μέτρα, όταν δεν υπάρχει συνολικό εθνικό πρόγραμμα που να συνθέτει όλα τα δεδομένα, και τα οικονομικά και τα πολιτιστικά, με κριτήριο το συμφέρον του συνόλου και αυτό όχι βραχυπρόθεσμα αλλά με μακροχρόνιες προοπτικές, που να υπερβαίνουν την **εφήμερη** χρονική διάρκεια μιας γενιάς.

Δεύτερο λοιπόν συμπέρασμα που προκύπτει από τα προηγούμενα συμπεράσματα είναι ότι το «πρόβλημα του περιβάλλοντος κτλ. κτλ.» δεν είναι ούτε πρόβλημα αισθητικό, ούτε αγωγής, ούτε ακόμα πρόβλημα «κάποιου» ελέγχου ή «κάποιου» προβληματισμού. Είναι πρόβλημα που

έχει να αντιμετωπίσει ένα έθνος. Αλλά ακόμα και πρόβλημα «παιδείας» και μόνον αν το χαρακτήριζε κανείς, πάλι σε τελευταία ανάλυση, θα έπρεπε να φτάσει στην ίδια αναγωγή, αφού ακριβώς αυτό το βασικό θέμα που ονομάζουμε «Παιδεία» είναι, περισσότερο ίσως από κάθε άλλο, θέμα πολιτικό (...).

Μανόλης Ανδρόνικος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Για τις ανάγκες μιας συζήτησης που διεξάγεται στην τάξη σας, να παρουσιάσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κείμενου που σας δόθηκε σε 100-120 λέξεις.

25 μονάδες

B.1. «Είναι αδύνατο στο κράτος, που πρέπει να αποτελεί την πολιτική έκφραση του εθνικού συνόλου, να ελέγξει τις ιδιωτικές αυτές τάσεις για κέρδος, όταν θεσμικά τις κατοχυρώνει και προγραμματικά τις ενισχύει, πιστεύοντας πως έτσι θεμελιώνει και προωθεί την οικονομική ανάπτυξη του τόπου». Να αναπτύξετε το παραπάνω απόσπασμα σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων.

10 μονάδες

B.2. α) Να αξιολογηθεί η ορθότητα του επιχειρήματος της δεύτερης παραγράφου (4 μονάδες).

β) Να αναφέρετε δύο τεχνικές διαφημιστικής πειθούς που εντοπίζετε στο ακόλουθο μήνυμα (6 μονάδες):

ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ

10 μονάδες

B.3. Ποιο στοιχείο της τελευταίας παραγράφου δείχνει ότι ο συγγραφέας τη χρησιμοποιεί ως επιλογική παράγραφο. Ποιος είναι ο ρόλος της μέσα σε όλο το δοκίμιο;

5 μονάδες

B.4. αλόγιστη, επαινετή, περιττά, περιπτώσιακά, εφήμερη: Να γράψετε ένα συνώνυμο (5 μονάδες) και ένα αντώνυμο (5 μονάδες) για καθεμιά από τις λέξεις που σας δόθηκαν.

10 μονάδες

Γ. Ως εκπρόσωπος του σχολείου σας συντάσσετε μια ανοιχτή επιστολή προς τα Υπουργεία Τουρισμού, Περιβάλλοντος/Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας. Σκοπός της επιστολής σας είναι να προτείνετε στους αντίστοιχους Υπουργούς τις πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να αναλάβουν, ανάλογα με την αρμοδιότητά τους, για τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανάδειξης του φυσικού πλούτου της χώρας (500-600 λέξεις).

40 μονάδες

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **να μην τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ